

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/141/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112205131
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4112205131.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a členov senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Renáty Pátrovičovej, v právnej veci navrhovateľov: 1.) U. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom Tr. A. B. XX, O., 2.) C.. L. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XX, O., obaja zastúpení C.. E. F., bytom X. 20, O., proti odporcom: 1.) Rímskokatolícka cirkev, Sídlná kapitula Nitra, so sídlom Hradné námestie 7, Nitra, IČO: 35 593 016, zastúpený JUDr. Svoradom Petruškom, advokátom so sídlom Kupecká 18, Nitra, 2.) Mesto Nitra, so sídlom Štefánikova 60, Nitra, IČO: 00 308 307, o určenie neplatnosti zámennej zmluvy, o odvolaní navrhovateľov v 1. a 2. rade a o odvolaní odporcu v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 10C/18/2012-67 zo dňa 16. januára 2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi v 1. rade a odporcovi v 2. rade náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom č. k. 10C/18/2012-67 zo dňa 16. 01. 2013 návrh navrhovateľov na určenie neplatnosti zámennej zmluvy zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľom v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne odporcovi v 1. rade náhradu trov konania vo výške 134,20 eura k rukám právneho zástupcu odporcu v 1. rade JUDr. Svorada Petrušku do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Odporcovi v 2. rade náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ust. § 80 písm. c/, § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že navrhovatelia sa v konaní domáhali určenia neplatnosti zámennej zmluvy uzatvorenej v Nitre dňa 29. 04. 1992 medzi odporcom v 1. rade a odporcom v 2. rade, predmetom ktorej bola zámenná nehnuteľností zapísaných v LV č. XXXX, kat. územie K., parc. č. 4644 ako ostatná plocha o výmere 4757 m² a parc. č. 4641/9 ako ostatná plocha o výmere 11 530 m². Svoj návrh odôvodnili tým, že v rámci konania vedeného pod sp. zn. 25C 195/2011 bol odporcom v 2. rade produkovaný dôkaz - zámenná zmluva uzavretá medzi ním a odporcom v 1. rade, predmetom ktorej bola okrem iného aj nehnuteľnosť nachádzajúca sa v k. ú. K., parc. č. 4644 o výmere 4 757m², ktorá zmluva bola zaregistrovaná bývalým Štátnym notárstvom v Nitre pod sp. zn. R I 1321/92. Predmetnú zmluvu označili za neplatnú. Poukázali na ust. § 9 ods. 2 písm. a/ zák. č. 138/1991 Zb., v rámci ktorého schváleníu obecným zastupiteľstvom podliehajú vždy zmluvné prevody vlastníctva nehnuteľného majetku; to neplatí, ak obec je povinná previesť nehnuteľný majetok podľa osobitného predpisu. Zastali názor, že bez predchádzajúceho rozhodnutia obecného zastupiteľstva by sa uskutočnenie majetkoprávneho úkonu malo považovať zásadne za také, ktoré odporuje zákonu, a preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné. Ďalej poukázali na to, že zámenná zmluva nebola pred jej podpisom zviazaná, ale len zopnutá spinkou. Mali za to, že ak je zmluva o prevode nehnuteľnosti napísaná na viac ako jednom liste, alebo ak je jej súčasťou nadväzujúci geometrický plán, potom zákonnej požiadavke, že prejavy vôle účastníkov musia byť na tej istej listine, zodpovedá len také spojenie jednotlivých hárkov, aby tieto tvorili technicky nedeliteľný

celok, teda jednu listinu a to už pred podpísaním zmluvy. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žaloba nebola podaná dôvodne, a preto jej nevyhovel. Za preukázané považoval, že navrhovatelia nepreukázali, že majú naliehavý právny záujem na podanej žalobe a z tohto dôvodu žalobu zamietol a nevykonával dokazovanie vo veci samej. V tomto smere uviedol, že základným procesným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je v zmysle § 80 písm. c/ OSP existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Navrhovatelia v žalobnom návrhu uviedli, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zámennej zmluvy je daný petitom žaloby podanej navrhovateľmi, o ktorej súd koná v konaní pod sp. zn. č. 25C 185/2011. Súd z pripojeného rozsudku 25C 185/2011-327 zo dňa 21. 08. 2012 zistil, že v konaní sa navrhovatelia - U. V. a C.. L. V. domáhali určenia rozsahu dedičstva proti odporcovi v 1. rade Rímskokatolícka cirkev, Sídlná kapitula Nitra, v 2. rade Mesto Nitra aj za účasti vedľajšieho účastníka EURO CITY PARK, a.s. so sídlom v Bratislave, a to konkrétne určenia vlastníctva označenej v prídelovej listine poverenictva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy zo dňa 12. 06. 1949 a to parc. č. 3177/6 kat. územie O., ktorú parcelu mal nadobudnúť do vlastníctva ich právny predchodca. Prvostupňový súd návrh navrhovateľov zamietol, pričom z rozhodnutia je zrejmé, že skúmal aj okolnosti uzavretia zámennej zmluvy, v kontexte podaného petitu sa tak zaoberal aj predbežne otázkou platnosti tejto zmluvy. Z rozhodnutia je zrejmé, že parcela č. 3177/6 k. ú. O. už reálne neexistuje, podľa identifikácie sa nachádza na parc. č. 4644 zapísaná na č. LV č. XXXX k. ú. K.. Pokiaľ sa teda navrhovatelia domáhali určenia, že sporná parcela patrí do dedičstva po neb. P. V., podľa názoru súdu nemajú naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zámennej zmluvy, pretože ak by aj súd dospel k záveru, že zmluva je neplatná, takéto rozhodnutie by nezmenilo nič na právnom postavení navrhovateľov. Z rovnakých dôvodov súd zamietol návrh zástupcu navrhovateľov na zabezpečenie katastrálneho spisu týkajúceho sa zavkladovania zámennej zmluvy, resp. zidentifikovanie parc. č. 4644 podľa GP, nakoľko by to z hľadiska asencie naliehavého právneho záujmu nebolo hospodárne. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 OSP, tak, že v konaní úspešnému odporcovi v 1. rade priznal náhradu trov konania súvisiace s jeho právnym zastúpením v konaní a to podľa § 11 ods. 1, písm. a/, § 14 ods. 1, písm. a/, d/ a § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. za nasledovné úkony právnej pomoci: - prevzatie a príprava 24. 07. 2012 v sume 58,69 eura + RP 7,63 eura; účasť na pojednávaní 16. 01. 2013 v sume 60,07 eura + RP 7,81 eura, spolu: 118,76 eura + 15,44 eura = 134,20 eura. Právny zástupca odporcu v 1. rade si vyúčtoval trovy vo výške 419,94 eura, pričom vychádzal z ceny veci, ktorej sa právna služba týka, teda z ceny nehnuteľností zapísaných v LV č. XXXX k. ú. K., ktoré sú vo výške 25.259,67 eura. Súd mu však priznal trovy inak, lebo vychádzal z toho, že hodnotu veci nie je možné vyjadriť, pretože ide o rozhodnutie vo veci určenia platnosti právneho úkonu a nie vo veciach určenia vlastníctva. Zdôraznil, že predmetom konania je preskúmanie zákonnosti právneho úkonu a nie rozhodovanie o konkrétnom práve alebo povinnosti, ktoré z neho vyplývajú, preto v týchto prípadoch hodnotu sporu nemožno určiť.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie obaja navrhovatelia, navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zdôraznili, že naliehavý právny záujem v podanom návrhu odôvodnili aj s poukazom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 137/08 z 1. júla 2008, v rámci ktorého ÚS SR konštatoval, že „nesprávne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu v zmysle, že tento nie je daným znamená vo svojich dôsledkoch odopretie súdnej ochrany, teda popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu. Vyplýva to zo skutočnosti, že súd rozhodne o žalobe bez skúmania jej podstaty.“ Ďalej uviedli, že „podľa názoru ústavného súdu taká interpretácia a aplikácia ustanovenia § 80 písm. c/ OSP, ktorá vo svojich dôsledkoch znemožňuje poskytnutie súdnej ochrany postupom podľa tretej, resp. štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku v otázke patriacej do primárnej právomoci všeobecných súdov, je popretím samej podstaty základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny ako aj obdobného práva na spravodlivé súdne rozhodnutie podľa § 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené poukázali na to, že v správnom konaní vedenom správnym orgánom Mesto Nitra bolo vzdané rozhodnutie - stavebné povolenie č. SP 4692/2007-056, ktoré sa stalo právoplatné v spojení s rozhodnutím Obvodného úradu Nitra, Odbor výstavby a bytovej politiky č. NR OVBP 2- 2013/00046-002 zo dňa 23. 01. 2013. Jednou z námietok účastníkov správneho konania bola skutočnosť, že nehnuteľnosti, na ktorých má byť vykonaná stavba nie sú vo vlastníctve subjektu uvedeného na LV. Správny orgán nerešpektoval uvedené s odôvodnením, že je viazaný údajmi uvedenými na LV. Ako účastníci konania (správneho) sa domáhali preukázania toho, že údaje na LV nie sú správne. Poukázali na to, že ust. § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. obsahuje vyvrátiateľnú domnienku hodnovernosti údaju na LV, pričom preukázať opak údaju môže účastník správneho konania len návrhom na súd, čo aj vykonal. S poukazom na uvedené navrhovatelia zdôraznili, že majú naliehavý právny záujem na určení podľa petitu žaloby, nakoľko takéto určenie vyrieši otázku vlastníctva k

nehnutelnostiam tvoriacim predmet nájomnej zmluvy, na ktorých má byť stavba vykonaná, a tak aj platnosť, resp. neplatnosť nájomnej zmluvy.

Predmetný rozsudok v časti, v ktorej súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania včas podaným odvolaním napadol i odporca v 1. rade, ktorý žiadal napadnutý rozsudok v zmysle § 221 ods. 1 písm. h/ zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd prvého stupňa priznanie náhrady trov konania účastníkovi vo veci v plnej miere úspešnému, nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, t. j. vyhlášky MS SR č. 655/2004 o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb č. 655/2004 Z. z. a nedostatočne zistil skutkový stav odôvodňujúci rozhodnutie v časti náhrady trov konania. Mal za to, že súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania nesprávne uplatnil ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky, keď určil, že hodnotu veci nie je možné vyjadriť a v dôsledku toho určil základnú sadzbu za jeden úkon právnej služby jednu trinásťtinu výpočtového základu. Poukázal na to, že stanovenie ceny predmetnej veci je jednoduché a cenu je možné zistiť bez nepomerných ťažkostí. Mal za to, že v zmysle § 10 ods. 2 vyhlášky vyčíslenie trov právneho zastúpenia zo dňa 16. 01. 2013 vyčíslené trovy právneho zastúpenia, keď sa za tarifnú hodnotu správne považuje výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorej sa právna služba týka, pričom táto je určená pri začatí poskytovania právnej služby. Dôvodnosť tohto tvrdenia judikoval aj ÚS SR vo svojom náleze I. ÚS 119/2012. Na základe týchto skutočností uviedol, že nakoľko je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch bez nepomerných ťažkostí v zmysle vyhlášky ako cenu predmetu sporu, ktorou je určenie neplatnosti zámennej zmluvy k parc. č. 4644 ostatná plocha o výmere 4 757 m², ktorá sa nachádza v kat. úz. K., Okres O., obec O., zapísaná v LV č. XXXX ako parc. registra „C“ č. 4644 ostatná plocha o výmere 4 757 m² - určená na základe Prílohy č. 1 k zákonu č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady vo výške 25.259,67 eura (4 757 m² x 5,31 eura/m² ostatných plôch, pre obec, ktorá je sídlom kraja), nie je zákonom predpokladaný priestor na aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky. V tomto smere zastal názor, že súd prvého stupňa nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa procesným postupom podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že podané odvolanie navrhovateľov a odporcu v 1. rade nie je dôvodné, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 80 písm. c/ OSP, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Koncepcia ust. § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 OSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Využitie tohto oprávnenia získava takmer charakter povinnosti v prípade, ak účastník v odvolaní, ktorého dôvodmi je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1), uvedie úvahy, či už vo väzbe na skutkový stav alebo právne posúdenie, ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal. Veľakrát ide o vyjadrenia, ktoré sú už reakciou na závery prvostupňového súdu, preto logicky predstavujú novú argumentačnú bázu. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúcu.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 219

ods. 1 OSP). Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v napadnutom rozsudku, na tieto poukazuje ako na správne, a preto ich nebude opakovať (§ 219 ods. 2 OSP).

Určovací žaloba (§ 80 písm. c/ OSP) má spravidla preventívny charakter - jej účelom je poskytnúť ochranu práva žalobcu predovšetkým skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva) určovací žaloba preto vo všeobecnosti nie je opodstatnená tam, kde už právny vzťah alebo právo boli porušené a kde je namieste žaloba o splnenie povinnosti (§ 80 písm. b/ OSP). Právny záujem, ktorý je základnou podmienkou prípustnosti žaloby v zmysle § 80 písm. c/ OSP, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov a ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Treba zdôrazniť, že nejde o určovaciu žalobu samu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo predpokladá teda posúdenie, či podaná určovací žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby. Pokiaľ teda súd dospje k záveru, že tá ktorá určovací žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (otázkami aktívnej a pasívnej legitímácie účastníkov konania). Určovací žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamena úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo. Vo všeobecnosti tiež platí, že pozitívne určenie vlastníckeho práva (t. j. že žalobca je vlastníkom) má spravidla prednosť pred negatívnym určením (t. j. že žalovaný nie je vlastníkom), lebo z negatívneho určenia nevyplýva jasne a jednoznačne, kto je skutočným vlastníkom, pretože bez takéhoto pozitívneho určenia treba pripustiť aj možnosť, že vlastníkom je tretia osoba (ktorá nie je účastníkom konania).

Predmetom odvolacieho konania bol výrok rozsudku prvostupňového súdu, ktorým bol zamietnutý návrh navrhovateľov na určenie neplatnosti zámennej zmluvy. Z obsahu spisového materiálu má odvolací súd za preukázané, že navrhovatelia sa svojím návrhom doručeným súdu dňa 14. 02. 2012 domáhali určenia neplatnosti zámennej zmluvy uzatvorenej medzi odporcom v 1. rade a odporcom v 2. rade, predmetom ktorej bola zámerna nehnuteľností zapísaných v LV č. XXXX., kat. územie K., parc. č. 4644 ako ostatná plocha o výmere 4 757 m² a parc. č. 4641/9 ako ostatná plocha o výmere 11 530 m². Návrh odôvodnili tým, že v rámci konania vedeného na súde pod sp. zn. 25C/195/2011 bol odporcom v 2. rade dôkaz - zámenná zmluva uzavretá medzi ním a odporcom v 1. rade, predmetom ktorej bola okrem iného aj nehnuteľnosť nachádzajúca sa v k. ú. K., parc. č. 4 644 o výmere 4 757 m². Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľov, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia správne poukázal na absenciu naliehavého právneho záujmu. Odvolací súd sa so záverom súdu prvého stupňa plne stotožňuje, keďže v predmetnom súdnom spore sa vedie konanie o určenie neplatnosti zámennej zmluvy uzavretej dňa 29. 04. 1992 medzi Mestom Nitra a Rímskokatolíckou cirkvou - Nitrianskou sídelnou kapitulou. V danej veci je nesporné, že navrhovatelia na určenie neplatnosti tejto zmluvy nemajú naliehavý právny záujem, nakoľko aj v prípade určenia neplatnosti zámennej zmluvy sa ich postavenie nezmení. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že dôvody uvádzané navrhovateľmi ohľadom súdom nesprávnej interpretácie ust. § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku nie sú opodstatnené a boli odvolacím súdom vyhodnotené ako nesprávne a argumentačne nedostačujúce. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na obsah odôvodnenia zatiaľ neprávoplatného rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 25C/185/2011-327 zo dňa 21. 08. 2012, ktorý návrh navrhovateľov, ktorí vystupovali ako navrhovatelia v tomto konaní, na určenie rozsahu dedičstva zamietol, pričom z vyššie uvedeného rozhodnutia je zrejmé, že parcela č. 3177/6 kat. územia XXXX/X k. ú. Nitra už reálne neexistuje, podľa identifikácie sa nachádza na parc. č. 4644 zapísaná na LV č. XXXX kat. úz. K.. Na základe vyššie uvedených skutočností má odvolací súd za preukázané, že v danom konaní navrhovatelia dostatočným spôsobom nepreukázali existenciu naliehavého právneho záujmu ani v konaní pred prvostupňovým súdom, ani v odvolacom konaní, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s ohľadom na argumentačnú neopodstatnenosť dôvodov navrhovateľov uvádzaných v odvolaní ako vecne správny potvrdil.

Predmetom odvolacieho konania bol aj výrok o trovách, v rámci ktorého súd prvého stupňa uložil navrhovateľom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi v 1. rade náhradu trov konania vo výške 134,20 eura k rukám právneho zástupcu odporcu v 1. rade JUDr. Svorada Petrušku do troch dní od právoplatnosti predmetného rozsudku. Odporca v 1. rade podal voči tomuto výroku rozsudku odvolanie, pričom poukázal na to, že súd prvého stupňa nesprávne pri výpočte náhrady trov konania aplikoval ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky MS SR o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb č. 655/2004 Z. z. (ďalej len „vyhláška“). V odvolaní poukázal na to, že súd mal pri výpočte náhrady trov konania aplikovať znenie ust. § 10 ods. 2 vyhlášky, v rámci ktorého sa za tarifnú hodnotu považuje výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorej sa právna služba týka, pričom táto je určená pri začatí poskytovania právnej služby.

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Uvedené zákonné ustanovenie vyjadruje zásadu zodpovednosti za výsledok sporového konania, to znamená, že účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania. Náhrada je obmedzená na náhradu všetkých trov vynaložených na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Podľa § 151 ods. 3 OSP trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Určiť výšku trov môže predseda senátu alebo samosudca až v písomnom vyhotovení rozhodnutia.

Sadzobníkom v zmysle citovaného ustanovenia pre účely určenia odmeny za právne služby v prípade, ak bol účastník zastúpený advokátom, je v danom prípade vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhláška).

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky, základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Z § 10 ods. 1 vyhlášky vyplýva tarifná odmena advokáta za zastupovanie v

občianskom konaní a iné úkony právnej služby a základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty (veci).

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

Výpočet trov právneho zastúpenia pozostávajúcich z odmeny advokáta a jeho hotových náhrad sa spravuje vyhláškou č. 655/2004 Z. z., ktorá sama však otázku možnosti určenia hodnoty sporu v prípade konania o určenie platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nerieši. Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (tzv. stará advokátska vyhláška) túto otázku výslovne upravovala vo svojom ustanovení § 13 ods. 7, podľa ktorého vo veciach určenia platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov, vo veciach určenia, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, pri preskúvaní rozhodnutí iných orgánov, ak je ich predmetom vec, právo alebo plnenie oceníteľné peniazmi, patrí základná sadzba tarifnej odmeny určená podľa odseku 1 z hodnoty tejto veci, práva alebo výšky tohto plnenia. Ustanovenie § 13 ods. 7 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. však nemožno aplikovať na výpočet odmeny advokáta podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z., platnej a účinnej v čase celého konania vo veci. V zmysle ustálenej súdnej praxe, ako aj rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky sa základ pre výpočet trov právneho zastúpenia určuje na základe rovnakých kritérií, ako základ pre výpočet súdneho poplatku vyrubovaného vo veci. Tento postup reflektuje jednotu základu pre všetky druhy trov konania, ktorých výška sa odvíja od hodnoty sporu. Nemožno tiež opomínať

skutočnosť, že predmetom konania o určenie neplatnosti právneho úkonu, v tomto prípade zámennej zmluvy je posúdenie, či preskúmaný právny úkon bol urobený v súlade s právnymi predpismi, čo predstavuje skutočnosť objektívne neoceniteľnú peniazmi. Pri výpočte trov právneho zastúpenia treba preto v prípadoch sporov o určenie platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu vychádzať zo základu tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

V preskúmanej veci je nepochybné, že predmetom konania bolo určenie platnosti právneho úkonu, t. j. zámennej zmluvy a nie určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, v dôsledku čoho súd prvého stupňa správne pri priznávaní náhrady trov konania vychádzal z tarifnej odmeny ustanovenej v § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky. Preto neobstojí námietka odporcu v 1. rade, že v danom prípade bolo potrebné pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzať z určenia odmeny podľa § 10 vyhlášky, pretože v predmetnej veci nejde o konanie o návrhu na určenie vlastníctva k nehnuteľnosti. Možno preto uzavrieť, že súd prvého stupňa postupoval pri určení výšky náhrady trov konania správne v intenciách ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky, a preto dôvody uvádzané odvolateľom - odporcom v 1. rade boli odvolacím súdom vyhodnotené ako nesprávne. Na základe vyššie uvedených skutočností, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o trovách konania potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania v prípade odporcu v 1. rade odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1, § 151 ods. 2 a § 142 ods. 1 OSP a to tak, že odporcovi v 1. rade ich náhradu nepriznal, pretože si trovy odvolacieho konania neuplatnil. Odporcovi v 2. rade odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania taktiež nepriznal (§ 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP), pretože mu žiadne odvolacie trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.